

Bijschriften

PAVIA & VIGEVANO

RISOTTO, VISCONTI'S EN SFORZA'S

TEKST & FOTOGRAFIE PAUL VAN EIJDHOVEN

PANINONI
COL SALAME DI VARZI
€ 5,00
CAD

PANINO D'AUTORE
INGREDIENTI
SALAME COTTO
PEPERONE e VOGHERA
IN AGRODOLCE
€ 6,50

VERO SALAME
DI VARZI

PAVIA, STAD VAN DE VISCONTI'S

Zo'n 45 kilometer ten zuiden van Milaan ligt de vriendelijke provinciestad Pavia aan de rivier de Ticino. Een grote overdekte brug verbindt het *centro storico* met de oever waar vroeger de arme wijk was. De adellijke Visconti-familie liet hier op resten van een Romeinse brug de Ponte Coperto bouwen in de jaren 1351-1354. Deze werd in WO II gebombardeerd en het huidige exemplaar stamt uit 1951. De naam Visconti kom je hier vaker tegen, zo is er het Castello Viscontea uit 1360 dat nu diverse musea herbergt. Maar het pièce de résistance dat onder leiding van een Visconti is gebouwd bevindt zich even buiten de stad, de Certosa (kartuizerklooster) di Pavia. Kasteel en klooster waren met elkaar verbonden door een groot jachtterrein voor de Visconti's. Op 27 augustus 1396 legde Gian Galeazzo Visconti, hertog van Milaan, de eerste steen van de Certosa. Het kloostercomplex was voor kartuizer monniken, die heremieten waren en een regel van stilte hadden. Dat had de voorkeur van de hertog, want des te meer konden ze voor zijn zielenheil bidden.

Het interieur van de grote kloosterkerk is laat-gotisch, de later onder de familie Sforza aangebrachte, zeer rijk versierde marmeren gevel is renaissancestisch. De linkerhelft van het transept is gewijd aan de Sforza's die via een huwelijk de Visconti's opvolgden als hertogen van Milaan. De rechterhelft is aan de Visconti's gewijd en hier is ook de tombe van Gian Galeazzo te vinden. Naast de zeer

indrukwekkende kerk ligt het eveneens prachtige klooster. De restauratie van de kloostergang is afgelopen jaar afgerond. Hier is onder andere de eetzaal te zien met een schilderij van het laatste avondmaal. Rond de naastgelegen grote kloostergang liggen 24 'cellen', de behuizing van de monniken. In dit geval zijn die zeer ruim bemeten, met allemaal een eigen tuintje en in oppervlakte doen ze niet onder voor een stadsappartementje. De kartuizers woonden hier tot eind 18de eeuw, sinds 1968 woont een handjevol cisterciënzers in het klooster.

Terug in Pavia zelf zijn ook diverse religieuze gebouwen zeer de moeite waard. De San Michele Maggiore-basiliek is een van de mooiste voorbeelden van de Lombardisch-romaanse stijl en in 1155 werd Frederik Barbarossa hier tot koning van Italië gekroond. In de Duomo bevinden zich de resten van de eerste bisschop en beschermheilige van de stad, San Siro. Leonardo da Vinci zou ook nog zijn steentje hebben bijgedragen aan het ontwerp. Zeer charmant is de romaanse basilica di San Teodoro met fresco's van Bernardino Lanzani uit 1525/1526 van een stadsgezicht op Pavia. Pavia kan overigens ook al sinds 1361 op een universiteit bogen, opgericht door de Visconti's, en een van de oudste van het land. Tijd voor een aperitief? Ga naar een terras op de gezellige Piazza della Vittoria waar op zondag ook standjes met allerlei heerlijke etenswaren te vinden zijn.

Openingspagina's: kloostergang in de Certosa di Pavia en marktje bij Tenuta Le Fracce. Linkerpagina: Certosa; gelateria en marktstalletje in Pavia. Onder: de Ponte Coperto.

VIGEVANO, CITTÀ IDEALE

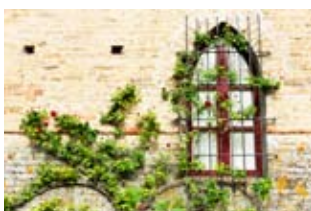
Risotto, risotto, risotto is wat in de provincie Pavia de klok slaat. En onderweg naar Vigevano, 40 km ten noordwesten van Pavia, kun je zien waar de rijst vandaan komt. Uit het vliegtuig had ik al vele spiegelende vlaktes gespot, wat rijstvelden blijken te zijn en niet door regenval ondergelopen vlaktes zoals ik eerst nog dacht.

Is Vigevano de verwerkelijking van Leonardo da Vinci's *città ideale*? Feit is dat Da Vinci ruim twintig jaar werkte als ingenieur voor hertog Ludovico Sforza, bijgenaamd 'Il Moro' die opdracht gaf de werkelijk schitterende Piazza Ducale aan te leggen en het middeleeuwse castello te verbouwen tot het renaissancecastello Palazzo Ducale, met Donato Bramante als architect. Vigevano was de favoriete verblijfplaats van Ludovico 'Il Moro' en de piazza moest bijdragen aan de grandeur van de stad. Nou, dat is zeker gelukt. De piazza, het kasteel, maar ook de

'modelboerderij' Sforzesca - even buiten Vigevano - met zijn netwerk van kanalen en watermolens doen sterk denken aan Da Vinci's ontwerpen voor de ideale stad. Onder Ludovico II Moro en zijn vrouw Beatrice d'Este werd de indrukwekkende Torre del Bramante de officiële entree van het Castello Sforzesca. In en rond het kasteel zijn diverse bezienswaardigheden, zoals de Falconiera, de loggia van de valkeniers, de Loggia delle Dame, de *scuderie*, die erg lijken op de 'modelstal' van Da Vinci en diverse musea. Uniek is het schoenenmuseum in het kasteel, het enige in zijn soort in Italië, gewijd aan de geschiedenis en de ontwikkeling van de schoen en aan bijzondere ontwerpen. Geen toeval dat het hier is, want Vigevano heeft een eeuwenlange schoenmakertraditie. Een hoogtepunt in de collectie is een slipper gevonden in het kasteel. Heeft Beatrice d'Este deze gedragen?

Terras op de Piazza Ducale; gedenkteken voor een alpinist in de Duomo; de voormalige stallen van het kasteel; slipper van Beatrice d'Este in het schoenenmuseum.
Rechterpagina: Piazza Ducale in Vigevano met de Torre del Bramante.

Deze kolom: restaurant Cascina Vittoria; fresco in Eremo di Sant'Alberto di Butrio, kasteelmuur in een dorpje; een van Da Vinci's ontwerpen in de Mulino di Mora Bassa. Rechtsboven: boerderij in de Lomellina-streek; risotto.

SLAPEN

♦ HOTEL MODERNO

Ligt net buiten het centro storico van Pavia, op een handige plek. Vriendelijk personeel, klassieke inrichting en in Ristorante Peo kun je uitstekend eten. Sommige kamers zijn wel een beetje aan een opknopbeurt toe.

Viale Vittorio Emanuele II 41, Pavia
www.hotelmoderno.it

ETEN & DRINKEN

♦ ALBERGO RISTORANTE SELVATICO

Prima restaurant dat veel eigen producten serveert.

Via S. Pellico 19, Rivanazzano Terme
www.albergoselvatico.com

♦ CASCINA VITTORIA

De jonge en ambitieuze chef Giovanni Ricciardella kookt hier uitstekende gerechten. Een aanrader.

Via Roma 26, Rognano
www.cascinavittoria.it

♦ GELATERIA LA ROMANA

Als je van hotel Moderno het centro storico in loopt kom je langs Gelateria La Romana. Maak een stop en eet een heerlijk ijsje!

Corso Cavour 57, Pavia
www.gelateriaromana.com

♦ TENUTA LE FRACCE

Oltrepo Pavese, het deel van de provincie Pavia aan de andere kant van de Po, is een wijngebied. Le Fracce is een van de uitstekende

wijnhuizen die hier te vinden zijn. Op het domein van zo'n 40 ha. worden rode, witte en bruisende wijnen gemaakt. In een van de gebouwen is ook een museumje, gewijd aan 'l'art brut', te bezoeken op afspraak. Eens per jaar is er bovendien een marktje op het terrein van het wijnhuis met heerlijke streekproducten (zie foto pagina 57) en is het parkje met prachtige oude bomen rond het huis geopend.

Via Castel del Lupo,
Mairano di Casteggio
www.lefracce.it
www.casadellartbrut.it

♦ L'OCA CIUCA

Zoals de naam (de dronken gans) al doet vermoeden staan hier veel gerechten met gans op de kaart, wat je niet vaak tegenkomt. In het oude centrum van Vigevano.

Via XX Settembre 35, Vigevano
locaciuca.com

♦ RISTORANTE BARDELLI

Elegant restaurant dat mooi gelegen is op de oever van de Ticino in Pavia. Zeer smakelijk eten, wat hogere prijsklasse.

Via Lungoticino Visconti 2, Pavia
www.bardellipv.it

DOEN

♦ CERTOSA DI PAVIA

Adembenemend mooi klooster even buiten Pavia dat ooit begon als familiekapel van

de Visconti-familie.

Via del Monumento 4,
Certosa di Pavia
www.museo.certosadipavia.
beniculturali.it

♦ EREMO DI SANT'ALBERTO DI BUTRIO

Heremietenklooster waarvan de bouw aanving in 1030, dat mooi op een verlaten plek in de heuvels van Oltrepo Pavese ligt. Vooral de fresco's uit 1484 in drie aaneengesloten kapellen zijn de moeite waard.

www.eremosantalbertodibutrio.it

♦ MULINO DI MORA BASSA

Museumje even buiten Vigevano waar allerlei ontwerpen van Leonardo da Vinci zijn gebouwd in miniatuur. Zeer beperkt geopend, zie de website. Helaas is de uitleg bij de machines alleen in het Italiaans.

Strada Mora Bassa 34, Vigevano
www.lacittaideale.org

♦ SCHOENENMUSEUM

Het Museo Internazionale della Calzature 'Pietro Bertolini' in Vigevano is een must voor de schoenenliefhebber. De historie van de schoen wordt belicht, schoenen van beroemde ontwerpers zijn er te zien en een deel is gewijd aan de stilettohak, die in 1953 in Vigevano werd 'uitgevonden'.

Piazza Ducale 16, Vigevano
www.museocalzaturavigevano.it